כְּבָתְנוֹ – יו"ד ה"א וא"ו ה"א, וּבַמְּדִינָה אומר את השם בְּבִנְיוֹ – אדנ"י. וחילוק נוסף, שבַּמְּדִינָה הַכֹּהֲנִים נוֹשְׂאִים – מגביהים אֶת יְדֵיהֶן בשעת ברכת כהנים רק עד כְּנֶגֶד כְּתֵפֵיהֶן, וּבְמִקְדָּשׁ שמזכירים את השם המפורש, ועל ידי כך שבינה שורה על אצבעותיהם, מגביהים הם את ידיהם עַל גַּבֵּי רָאשֵׁיהֶן, כדי שלא יהיה ראשם למעלה מהשבינה, חוּץ מִבֹּהֲן גָּדוֹל, שֶׁאֵינוֹ מַגְבִּיהַּ אֶת יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ – משום כבוד השם שכתוב על הציץ. רַבִּי יְהוּדָה חולק וְאוֹמֵר, שאַף כֹּהֵן גָּדוֹל מַגְבִּיהַּ יָדָיו לְמַעְלָה מִן הַצִּיץ. והמקור לכך שצריכים הכהנים להגביה ידיהם בשעת ברכה, שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם, וַיְבָרְכֵם".

גמרא. שנינו לעיל, שברכת כהנים נאמרת רק בלשון הקודש, ומביאה הגמרא מקור לכך, תָּנוּ רַבָּנָן, נאמר לענין ברכת כהנים "כֹּה תְּבָרְכוּ את בני ישראל", ויש ללמוד מכך שברכת כהנים היא דווקא בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ. מבררת הברייתא, אַתָּה אוֹמֵר שיש לברך בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, אוֹ אֵינוֹ – אולי אין זו כוונת הכתוב אֶלָּא שיברכו בְּכָל לָשׁוֹן. ומבארת הברייתא, שיש ללמוד זאת בגזירה שוה 'ברכה ברכה', נֶאֱמַר כָּאן בברכת כהנים 'כֹּה תְּבָרְכוּ', וְנֶאֱמַר לְהַלָּן לגבי ברכות הר גריזים 'אֵלֶּה יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת הָעָם', מַה לְּהַלָּן בהר גריזים הברכה היא דווקא בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, אַף כָּאן ברכת כהנים היא דווקא בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, דין זה אֵינוֹ צָרִיךְ להלמד בגזירה שוה, שֶׁהֲרֵי הוּא אוֹמֵר 'כֹּה' תברכו, ומשמעות תיבת 'כה' שאין יוצאים ידי חובה עַד שֶׁיֹּאמְרוּ בַּלָּשׁוֹן הַזֶּה.

מביאה הגמרא ברייתות נוספות בהלכות ברכת כהנים, תַּנְיָא אִידָךְ, שיש ללמוד מהפסוק "כֹּה תְּבָרְכוּ את בני ישראל", שברכת כהנים נאמרת דווקא בַּעֲמִידָה. מבררת הברייתא, אַתָּה אוֹמֵר שיש לברך בַּעֲמִידָה, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בִּישִׁיבָה, אלא לומדים זאת בגזירה שוה, נֶאֱמַר כָּאן בברכת כהנים לשון ברכה 'כֹּה תְּבָרְכוּ', וְנֶאֱמַר לְהַלָּן בברכות הר גריזים לשון ברכה 'אֵלֶּה יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ', מַה לְּהַלָּן בברכות הר גריזים יש לאומרם בַּעֲמִידָה, שהרי כתוב "יעמדו", אַף כָּאן בברכת כהנים היא דווקא בַּעֲמִידָה. רַבִּי נָתָן אוֹמֵר, שדין זה אֵינוֹ צָרִיךְ ללמוד מגזירה שוה זו, שֶׁהֲרֵי הוּא אוֹמֵר "בעת ההוא הבדיל ה' את שבט הלוי וגו' לעמוד לפני ה' לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בִּשְׁמוֹ", ונמצא שהוקש כהן מברך לכהן משרת, מַה כהן מְשָׁרֵת במקדש צריך לעשות זאת בַּעֲמִידָה, אַף כהן מְבָרֵךְ צריך להיות בַּעֲמִידָה. שואלת הגמרא, וּמְשָׁרֵת גּוּפֵיהּ מְנָלַן שצריך לעמוד, עונה הגמרא, דִּכְתִיב 'לַעֲמוֹד לְשָׁרֵת'.

תַּנְיָא אִידָךְ, שיש ללמוד מהפסוק 'כֹּה תְּבָרְכוּ' שברכת כהנים נאמרת בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם – תוך כדי הגבהת ידים. מבררת הברייתא, אַתָּה אוֹמֵר בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם, אוֹ שמא אֵינוֹ אֶלָּא שֶׁלֹּא בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם, אלא לומדים זאת מגזירה שוה, נֶאֱמַר כָּאן בברכת כהנים 'כֹּה תְּבָרְכוּ', וְנֶאֱמַר לְהַלָּן "וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם", ויש ללמוד מכך, מַה לְּהַלָּן ברכתו של אהרן היתה בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם, אַף כָּאן ברכת כהנים היא בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם.

מביאה הגמרא, קְשָׁיָא לֵיהּ לְרַבִּי יוֹנָתָן התנא, שיש לפרוך גזירה שוה זו, אִי מַה לְּהַלָּן – ברכתו של אהרן דין הוא שתהיה בנשיאת כפים, משום שיש בה שלוש חומרות נוספות, שהיתה ברכת כֹּהֵן גָּדוֹל, וְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ היה, וַעֲבוֹדַת צִבּוּר קרבנות עבד, אַף כָּאן אין לך לרבות לנשיאת כפים אלא כשיש את שלושת החומרות, כֹּהֵן גָּדוֹל וְרֹאשׁ חוֹדֶשׁ וַעֲבוֹדַת צִיבּוּר. ומחמת קושיה זו רַבִּי נָתָן אוֹמֵר, שדין זה אֵינוֹ צָרִיךְ להלמד מגזירה שוה אלא מהיקש, שֶׁהֲרֵי הוּא אוֹמֵר על כהן גדול, "כי בו בחר ה' אלהיך מכל שבטיך לעמוד לשרת וגו' הוּא וּבָנָיו כָּל הַיָּמִים", מַקִּישׁ בָּנָיו הכהנים ההדיוטים, לוֹ – לכהן גדול, מָה הוּא מברך את העם בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם, כמו שכתוב "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם", אַף בָּנָיו – כהנים הדיוטים, מברכים בְּנִשְׂיאוּת כַּפַּיִם, וּכְתִיב 'כָּל הַיָּמִים' לרבות שאר ימים שאינם ראש חודש, ועבודת יחיד. ולמרות שלא הוזכרה ברכת כהנים בפסוק זה, הלא וְאִיתְקַשׁ לעיל בְּרָכָה לְשֵׁירוּת, ונמצא שהוקשו כהן גדול לכהן הדיוט גם לענין ברכת כהנים.

וְתַנְיָא אִידָךְ, שכוונת הכתוב "כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" היא, שברכת כהנים נאמרת בְּשֵׁם הַמְפֹרָשׁ – יו"ד ה"א וא"ו ה"א. מבררת הברייתא, אַתָּה אוֹמֵר בְּשֵׁם הַמְפֹרָשׁ, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא בִּכְינוּי – שם אדנות, תַּלְמוּד לוֹמַר 'וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי', ומשמע 'שְׁמִי' הַמְיוּחָד לִי שהוא שם המפורש. יָכוֹל נאמר שאַף בַּגִּבּוֹלִין כֵּן יברכו בשם המפורש, יש לדחות, שנֶּאֱמַר כָּאן בברכת כהנים 'וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי', וְנֶאֱמַר לְהַלָּן על בית המקדש 'לְשׁוֹם אֶת שְׁמוֹ שָׁם', ויש ללמוד בגזירה שוה 'שימה שימה', מַה לְּהַלָּן מדובר בבֵּית הַבְּחִירָה, אַף כָּאן – לענין ברכת כהנים, דווקא בְּבֵית הַבְּחִירָה יש לברך בשם המפורש. רַבִּי יְאַשְׁיָה אוֹמֵר, שדין זה אֵינוֹ צָרִיךְ להלמד מגזירה שוה, שֶׁהֲרֵי הוּא אוֹמֵר "בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ – מהופך הוּא, וכוונתו 'בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ – שהשכינה שורה, שָׁם אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי – שם תזכיר את שם המפורש, וְהֵיכָן מתקיים 'אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ' – שהשכינה שורה, רק בְּבֵית הַבְּחִירָה, ולכן רק שָׁם 'אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי' המפורש בְּבֵית הַבְּחִירָה.

תַּנְיָא אִידָךְ, לדרוש מהפסוק "כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", אֵין לִי אֶלָּא שצריך לברך את בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אך גֵּרִים, נָשִׁים, וַעֲבָדִים מְשׁוּחְרָרִים שאינם בכלל 'בני ישראל' מַנַּיִן שגם אותם צריך לברך, תַּלְמוּד לוֹמַר 'אָמוֹר לָהֶם' שמשמע לְכוּלָּהוּ.

תַּנְיָא אִידָךְ, שכוונת הכתוב 'כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', שבשעת ברכת כהנים יהיו הפָּנִים של ישראל כְּנֶגֶד הפָּנִים של הכהנים. מבררת הברייתא, אַתָּה אוֹמֵר פָּנִים כְּנֶגֶד פָּנִים, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד פָּנִים של הכהנים כְּנֶגֶד עוֹרֶף ישראל, שאין הציבור צריכים להסב פניהם לצד הכהנים. תַּלְמוּד לוֹמַר 'אָמוֹר לָהֶם', בְּאָדָם הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ דבר, שפניהם זה מול זה.

תַּנְיָא אִידָךְ, שכוונת הכתוב 'כֹּה תְּבָרְכוּ' שיש לכהנים לברך בְּקוֹל רָם. מבררת הברייתא, אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא אפילו בְּלַחַשׁ, תַּלְמוּד לוֹמַר 'אָמוֹר לָהֶם', שמשמע כְּאָדָם שֶׁאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ – שיהיה שומע.

אָמַר אַבָּיֵי, נָקְטִינַן – מסורת בידינו שלִּשְׁנַיִם – לשני כהנים או יותר, קוֹרֵא השליח ציבור לאחר ברכת הודאה 'כֹּהֲנִים', כדי שיסובבו פניהם ויברכו את העם, וְלֶאָחָד – אך אם יש רק כהן אחד, השליח ציבור אֵינוֹ קוֹרֵא לו 'כֹּהֵן', משום שהמקור לכך שצריך לקרוא להם הוא ממה שֶּׁנֶּאֱמַר 'אָמוֹר לָהֶם' שיברכו, ומזה שכתוב לשון רבים משמע שדווקא לִשְׁנַיִם צריך לומר. וְאָמַר רַב חִסְדָּא, נָקְטִינַן שרק שליח ציבור כֹּהֵן קוֹרֵא 'כֹּהֲנִים', וְאֵין שליח ציבור יִשְׂרָאֵל קוֹרֵא 'כֹּהֲנִים', שֶׁנֶּאֱמַר 'אָמוֹר לָהֶם' שיברכו, ומשמע שֶׁאֲמִירָה זו

מְשֻׁלָּחֶם – משל הכהנים תְּהֵא. פוסקת הגמרא, וְהִילְכְתָא כְּוָותֵיהּ דְּאַבָּיֵי, שלשני כהנים קוראים 'כהנים', ולכהן יחיד אין קוראים 'כהן', וְלֵית הִילְכְתָא כְּוָותֵיהּ דְּרַב חִסְדָּא, אלא גם שליח ציבור ישראל קורא 'כהנים'.

(סִימָן למאמריו של רבי יהושע בן לוי שבהמשך, מְתֻאָוֶ"ה לְבָרְכָ"ה, דּוּכָ"ן בָּעֲבוֹדָ"ה, כּוֹ"ם מַכִּי"ר, נָהֳנֶ"ה בְּעָגְלָ"ה).

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, מִנַּיִן שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכִיכּוּל מִתְאַוֶּה לִבְרָכַת כֹּהֲנִים, שֶׁנֶּאֱמַר "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַאֲנִי אֲבָרְכֵם" – ונמצא שתלה ה' שימת שמו על בני ישראל בברכת הכהנים, ובכך החשיבה כצורכו, ולא כצורך ישראל.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, כָּל כֹּהֵן שֶׁמְּבָרֵךְ ברכת כהנים מִתְבָּרֵךְ, וְשֶׁאֵינוֹ מְבָרֵךְ אֵין מִתְבָּרֵךְ, שֶׁנֶּאֱמַר 'וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ' – שהמברך את ישראל מתברך.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, כָּל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ עוֹלֶה לַדּוּכָן כשקוראים לו לעלות, עוֹבֵר בְּשִׁבְעָה מצוות עֲשֵׂה, ששלשה פעמים הזהירה התורה לברך את ישראל, 'כֹּה תְבָרְכוּ' 'אָמוֹר לָהֶם' 'וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי'. רַב אָמַר, שחוֹשְׁשִׁין שֶׁמָּא בֶּן גְּרוּשָׁה אוֹ בֶּן חֲלוּצָה הוּא – וכהן פסול הוא, ולכן אינו עולה לדוכן. מבארת הגמרא וְלֹא פְּלִינֵי רב ורבי יהושע בן לוי, הָא שמשמע מדברי רבי יהושע בן לוי שאינו נפסל מלעלות לדוכן, מדובר דְּסָלִיק לְפָרָקִים – שעולה לדוכן בחגים ובמועדים, ובכך מחזיק עצמו לכהן, הָא שאמר רב שחוששים שהוא בן גרושה, הוא באופן דְּלֹא סָלִיק לדוכן אפילו לְפָרָקִים.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, כָּל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ עוֹלֶה לַדּוּכָן לדוכן בַּעֲבוֹדָה – קודם שיסיים שליח ציבור ברכת 'רצה', שׁוּב אֵינוֹ עוֹלֶה לדוכן, שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם, ורק אחר כך וַיֵּרֶד מֵעֲשׂוֹת הַחַטָּאת וְהָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים", ונמצא שבעוד עבודה בידו בירך את העם, ויש ללמוד מכך לכל ברכת כהנים, מַה לְהַלָּן – ברכתו של אהרן היתה בַּעֲבוֹדָה שבמשכן, אַף כָּאן – ברכת כהנים צריכה להיות בַּעֲבוֹדָה שבתפילה. מקשה הגמרא, אֵינִי – וכי כך הדין, וְהָא רַבִּי אַמִּי וְרַבִּי אַסִּי סָלְקִי – עלו לדוכן לאחר ברכת עבודה. משיבה הגמרא, שרַבִּי אַמִּי וְרַבִּי אַסִּי מֵעִיקָּרָא – בזמן ברכת עבודה, הָווּ עָקְרֵי כַּרְעֵייהוּ – עקרו רגליהם ללכת לדוכן, אך מקומם היה רחוק מהדוכן ולכן מִמֵּטָא לֹא הֲווּ מָטוּ הָתָם – לדוכן, עד לאחר ברכת עבודה. וְכִדְתָנֵי רַבִּי אוֹשַׁעְיָא בברייתא, לֹא שָׁנוּ שאינו עולה לדוכן אֶלָּא כְּשֶׁלֹּא עָקַר אֶת רַגְלָיו בעבודה, אֲבָל עָקַר אֶת רַגְלָיו בעבודה לעלות לדוכן, עוֹלֶה גם לאחר ברכת עבודה. מביאה הגמרא ראיה נוספת לחילוק זה, וּתְנַן נָמֵי, ששליח ציבור כהן אינו עולה לדוכן גם אם הוא הכהן היחידי, מפני שחוששים שיתבלבל בתפילתו, אך אִם הִבְטִיחוֹ – בטוח הוא בעצמו שֶׁנּוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו וְחוֹזֵר לְתֶפְלָתוֹ ללא בלבול, רַשַּׁאי לעלות לדוכן. וַהֲוֵינַן בָּהּ – הקשינו על דין זה, איך יכול לעלות לדוכן, הָא לֹא עָקַר – הרי לא עלה לדוכן בעבודה, אֶלָּא שתירצנו שמדובר באופן דְּנָד ממקומו בעבודה פּוּרְתָּא – לכיוון הדוכן, ומשום כך יכול לעלות לדוכן, ואם כן הָכָא נָמֵי יש ליישב, שכיון דְּעָקַר רגליו פּוּרְתָּא בעבודה, יכול לעלות.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אֵין נוֹתְנִין כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לְבָרֵךְ ברכת המזון, אֶלָּא לְטוֹב עַיִן – שונא בצע וגומל חסד בממונו, שֶׁנֶּאֱמַר, "טוֹב עַיִן הוּא יְבוֹרָךְ כִּי נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל", אַל תִּיקְרֵי 'יְבוֹרָךְ', אֶלָּא 'יְבֹרַךְ' אחרים.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, מִנַּיִן שֶׁאֲפִילּוּ הָעוֹפוֹת מַכִּירִין בְּצִבְעֵי הָעַיִן, ואינם אוכלים משלהם, שֶׁנֶּאֱמַר על צרי העין, "כִּי חָנָם מְזֹרָה חֶרֶשֶׁת – שמפזרים בחינם חיטים על רשתם כדרך הציידים כדי למשוך העופות וללכדם, בְּעֵינֵי כָּל בַּעַל כָּנָף" – שהעופות רואים שאלו מזונות של צרי עין, ואינם רוצים לאוכלם.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, כָּל הַנֶּהֱנֶה מִצְּרֵי הָעַיִן עוֹבֵר בְּלָאו, שֶׁנֶּאֱמַר "אַל תִּלְחַם – אל תאכל אֶת לֶחֶם רַע עַיִן וְגוֹ', כִּי האוכל ממנו כְּמוֹ שָׂעָר – כאילו שפך מרירות בְּנַפְשׁוֹ של צר העין, כֵּן הוּא באכילתו, אֱכוֹל וּשְׁתֵה יֹאמַר צר העין לְךָ ולבו בל עמך" וְגוֹ'. רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק אָמַר, שהנהנה מצרי עין עוֹבֵר בְּשֶׁנֵּי לָאוִין, א. אַל תִּלְחַם את לחם רע עין. ב. המשך הפסוק, 'וְאַל תַּתְאָו למטעמותיו'.

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אֵין עֶגְלָה עֲרוּפָּה בָּאָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל לכפר על צְרֵי הָעַיִן. שֶׁנֶּאֱמַר "וְעָנוּ וְאָמְרוּ – זקני העיר הקרובה אל החלל, יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה", ומבארת המשנה לקמן, וְכִי עַל לִבֵּנוּ עָלְתָה שְׁזֹקְנֵי בֵית דִּין שׁוֹפְכֵי דָמִים הֵם, ומדוע הוצרכו לומר כן. אֶלָּא כוונת דברידהם היא, שלֹא בָּא הרוג זה לְיָדֵינוּ וּפְטַרְנוּהוּ, וְלֹא רְאִינוּהוּ וְהִנַּחְנוּהוּ, ומבארת הגמרא את דברי המשנה, שלֹא בָּא לְיָדֵינוּ וּפְטַרְנוּהוּ, היינו בְּלֹא מְזוֹנוֹת – שעל ידי כך הוצרך לחטוף ממישהו מזון, והלה הרגו, וְלֹא רְאִינוּהוּ וְהִנַּחְנוּהוּ, היינו בְּלֹא לְוָיָה – מבלי חבורה שילך עמם, וממשיך הפסוק "כפר לעמך ישראל", שאם יש איזה צר עין שפטר אותו ללא מזון, בית דין מביאים עגלה זו לכפרה עליו.

הגמרא חוזרת לדון בהלכות נשיאת כפים, אָמַר אַדָּא אָמַר רַבִּי שְׁמַלַּאי, בֵּית חַבְּנֶסֶת שֶׁכּוּלָּהּ כֹּהֲנִים, כּוּלָּן עוֹלִין לַדּוּכָן. מבארת הגמרא, לְמִי מְבָרְכִין כהנים אלו, אָמַר רַבִּי זֵירָא, שמברכים הם לַאֲחֵיהֶם שֶׁבַּשָּׂדוֹת. מקשה הגמרא, אֵינִי – וכי אלו שבשדות מתברכים, וְהָתָנֵי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרַב מְנַיְמִין בַּר חִיָּיא, הָעָם שֶׁאֲחוֹרֵי הַכֹּהֲנִים אֵינָן בִּכְלָל בְּרָכָה – משום שאין הכהנים יכולים לראותם, וכל שכן אלו שבשדות. מתרצת הגמרא לֹא קַשְׁיָא, הָא – העם שבשדות הם בכלל ברכה משום דַּאֲנַסִי – שטרודים במלאכתם ואינם יכולים לבוא, וְהָא – העם שאחורי הכהנים אינם בכלל ברכה משום דְּלֹא אֲנַסִי בכך, שיכולים הם לבוא לפני הכהנים ולהתברך כדין, ומתוך שאינם עושים כן מראים הם שאין הברכה חשובה בעיניהם, ולכך אינם מתברכים.

מקשה הגמרא על דברי רב אדא, וְהָתָנֵי רַב שִׁימִי מַכִּירָתָא דִּשְׁיחוֹרִי, בֵּית חַבְּנֶסֶת שֶׁכּוּלָּהּ כֹּהֲנִים מְקֻצָּתָן עוֹלִין לדוכן, וּמְקֻצָּתָן אינם עולים אלא עוֹנִין אָמֵן אחר ברכת העולים, ואילו רב אדא אמר שכולם עולים לדוכן. מתרצת הגמרא לֹא קַשְׁיָא, הָא – בברייתא מדובר שיש יותר מעשרה כהנים, דְּאִישְׁתַּיֵּיר בֵּי עֲשָׂרָה מלבד אלו שעולים לדוכן, ובאופן זה עדיף שיעלו מקצתם והנותרים יענו אמן, הָא – רב אדא דיבר באופן שיש עשרה בצמצום, שאם יעלו מקצתם לדוכן נמצא דְּלֹא אִישְׁתַּיֵּיר בֵּי עֲשָׂרָה שיענו אמן, ופחות מעשרה אינם חשובים לענות אמן, ולכן עדיף שכולם יעלו לדוכן ויברכו את העם שבשדות.

גּוּפָא, תָּנָא אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרַב מְנַיְמִין בַּר חִיָּיא, הָעָם שֶׁאֲחוֹרֵי הַכֹּהֲנִים אֵינָן בִּכְלָל בְּרָכָה משום שאינם אנוסים בכך. מקדימה הגמרא, פְּשִׁיטָא שֶׁאֲרֵיכֵי בְּאַפֵּי גּוּצֵי – בני אדם גבוהים שעומדים לפני הנמוכים לֹא מַפְסְקֵי בינם לברכת הכהנים, שאם כן אין לדבר סוף, וכן פשוט שהַתֵּיבָה שלפני השליח עיבור לֹא מַפְסְקָא בין הכהנים לעם, וגם העומדים מאחריה מתברכים, אך יש לדון באופן שיש מְחִיצָה בין הכהנים לעם, מַאי, האם היא חוצצת ביניהם ואינם מתברכים. פושטת הגמרא תָּא שְׁמַע, דְּאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, אֲפִילּוּ מְחִיצָה שֶׁל בַּרְזֶל אֵינָהּ מַפְסֶקֶת בֵּין יִשְׂרָאֵל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, ואף העומדים מאחורי המחיצה מתברכים בברכת הכהנים.

אִיבָּעֵיָא לְהוּ, העומדים בְּצִדָּדִין של הכהנים מַהוּ, האם הם נכללים בברכתם. אָמַר אַבָּא מָר בַּר רַב אַשִׁי, תָּא שְׁמַע, דִּתְנַן לענין הזאה מאפר פרה אדומה, שאם נִתְכַּוֵּון המזה לְהַזּוֹת על כלים טמאים שלְפָנָיו,